

koliv však hodnota sporu, majícího za předmět právo žádati rozdělení spoluvlastnictví domku veřejnou dražbou. Předmětem sporu není domek, nýbrž rozdělení spoluvlastnictví veřejnou dražbou, které bylo oceněno na 10.000 Kč. Projednával-li spor při prvním ústním jednání tříčlenný senát, nebylo obsazení soudu řádné, tato závada byla však zhojena tím, že dále projednával a rozhodl spor soud řádně obsazený samosoudcem. Odvolání vytykající zmatečnost proto, že nerozhodl spor tříčlenný senát, není tudíž odůvodněno a bylo je zamítnouti.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl, a to z důvodů, jež tu nepřicházejí v úvahu; v otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmatečnost rozsudku odvolacího soudu (§ 503 čís. 1 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že o odvolání rozhodoval soud druhé stolice ve tříčlenném senátě, ač měl rozhodovati senát pětičlenný, ježto prý šlo o spor, jehož hodnota převyšovala 20.000 Kč. Žalovaný uplatňoval již v odvolání zmatečnost řízení a rozsudku prvního soudu proto, že rozhodující soud nebyl řádně obsazen (§ 477 čís. 2 c. ř. s.), an nerozhodoval tříčlenný senát, nýbrž jen samosoudce. Odvolací soud výtku zmatečnosti správně vyvrátil, pročež se poukazuje především na jeho důvody, k nimž se vzhledem k vývodům dovolání ještě dodává: Jest sice správné, že se ocenění předmětu rozepře, pokud jde o obsazení sborového soudu, děje tímž způsobem jako při určení příslušnosti a že i pro tento účel bude žalobcovo ocenění po případě soudem prozkoumáno. Ovšem prozkoumati žalobcovo ocenění jest soud oprávněn jen v případě § 60 první odstavec j. n., jeví-li se ocenění předmětu sporu přílišným. V souzeném případě však podle názoru dovolatelova jest ocenění předmětu sporu příliš nízké a nepřichází proto v úvahu přezkum ocenění soudem. V dalších svých vývodech k tomuto dovolacímu důvodu vychází dovolatel z toho, že předmětem sporu jest dům, že tedy hodnotou sporného předmětu jest obecná hodnota tohoto domu, a poukazuje na jím k § 14, odstavec třetí čís. 4 nařízení ze dne 15. září 1915, čís. 279 ř. zák. o soudních poplatcích. Leč dovolatel přehlíží, že žalobou není uplatňován nárok na plnění nemovité věci, nýbrž nárok na zrušení spoluvlastnictví k nemovitosti, tedy nárok podstatně jiný, jehož hodnota může býti rozdílná od hodnoty nemovitosti. Na uplatňovaný nárok nelze tedy použití zásad o ocenění sporu o plnění nemovité věci. Rozsudek odvolacího soudu netrpí tudíž vytykanou zmatečností.

Čís. 11807.

Nejde-li o zálohu na plat, nýbrž o plat předem vybraný, nemůže vymáhající věřitel po dobu, po kterou bylo dlužníkovi předem placeno, požadovati na dlužníkovu zaměstnavateli jako poddlužníku placení z důvodu zabavení služebních platů.

Žalující firmě byly povoleny exekuce proti Josefu F-ovi zabavením jeho nároků ze služebních platů u žalované firmy pro pohledávku v celku přes 45.000 Kč a přikázány k vybrání. První usnesení o zabavení platů F-ových pro 7.863 Kč 33 h bylo doručeno žalované straně dne 1. prosince 1927. Dne 10. prosince 1927 sdělila žalovaná svým právním zástupcem písemně žalobkyni, že důchody F-ovy jsou vyčerpány zálohami do podzimu 1928. Další usnesení povolující exekuci byla doručena žalované po 1. prosinci 1927 do konce prosince 1928. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma na žalované firmě zaplacení 30.000 Kč, ježto žalovaná jí nesdělila dostatečně, jaké služební požitky F. má, omezivši se jen na zprávu, že má až do podzimu 1928 platy předem vyčerpány; že žalovaná, byvši pak vyzvána soudem k vyjádření podle § 301 ex. ř., vůbec se v dané lhůtě nevyjádřila, že od zabavení a přikázání platů dostával je F. ještě po 21 měsíců dále, čímž způsobila žalovaná žalobkyni škodu 30.000 Kč. Procesní soud prvního stolu uznal podle žaloby. Důvody: Pro posouzení nároku žalobkyně je rozhodným, zda po 1. prosinci 1927 vznikly F-ovi nároky na služební plat proti žalované tak, by mohly býti pro žalobkyni zabaveny nebo žalovanou kompensovány, a v které době taková kompenzace by mohla nastati. Určitost a dospělost vzájemné pohledávky jest posuzovati podle okamžiku, kdy se pohledávky střetly, v kteréžto době musí býti splněny podmínky §§ 1438 až 1440 obč. zák. Pokud jde v souzeném případě o zápůjčky F-a, kryté v pokladně bony, nemohla žalovaná strana započítati (kompensovati) tuto svou pohledávku ze zápůjčky všeobecně na nárok F-ův na služné; poněvadž podle § 1439 obč. zák. je možné započtení jen na splatnou vzájemnou pohledávku, mohla žalovaná provésti započtení teprve tehdy, až se ta která měsíční částka jeho platu stala dospělou, což znamená, že každá měsíční splátka by musela býti kompensována zvlášť (sb. n. s. čís. 9171). Podobně má se věc i při zálohách na plat. Ty jsou vlastně platem anticipando, ale mohou se srážeti teprve, když plat dospívá. Že mezi žalovanou a F-em byla v tom směru úmluva, nebylo ani tvrzeno. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že F. libovolně převáděl zápůjčky výše dostoupivši na zálohy na plat a zase obráceně. Žalobkyně ovšem mohla zabavit nárok F-ův na plat dosud nedospělý a teprve v budoucnosti splatný (§ 299 ex. ř.) a doručením záповědi platební 1. prosince 1927 poddlužníkovi (žalované) nastalo zabavení pohledávky (§ 294 třetí odstavec ex. ř.) s pořadím zástavního práva od tohoto okamžiku ve prospěch žalobkyně a to i ohledně služného, jehož splatnost teprve měla nastati. Mohla by tedy zásadně žalovaná kompensovati své pohledávky, byť již dříve splatné, se služebním platem F-ovým teprve v době jejich splatnosti toho kterého měsíce. Pokud však by se tak stalo v době počínající 1. prosincem 1927, bylo to již vyloučeno, neboť tu byly tyto platy již zabaveny ve prospěch žalobkyně a dokonce přikázány k vybrání. Žalovaná tedy mu neměla platiti a nemohla ani provésti proti němu započtení své pohledávky. Učinila-li tak, stalo se to protiprávně (§ 1295 obč. zák.) na úkor žalobkyně a jest jí proto žalovaná povinna náhradou až do výše zabavených a přikázaných platů. V době od 1. prosince 1927 do konce roku 1929 bylo by F-ovi příslušelo na platech za 2 roky a 1 měsíc celkem 125.000 Kč. Žalobkyně uplatnila jen 30.000 Kč a výši tohoto ná-

roku žalovaná nepopřela. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Věc jest posouditi jen se stanoviska § 308 ex. ř., zejména rozřešiti spornou otázku, zda v souzeném případě šlo o plat předem vybraný, pokud se týče o zálohy na plat, či o zápůjčky F-ovi poskytnuté a jaký vzniká stav při povolení zabavení služebních platů zaměstnance a příkázání jich k vybrání, jemuž již před tím byly poskytnuty zaměstnavatelem zálohy na plat nebo zápůjčky, zejména zda je přípustno započtení poskytnuté zápůjčky na jednotlivé dávky služného později dospělého a splatného. Odvolatelka hájí přípustnost tohoto započtení polemisujíc s rozhodnutím nejvyššího soudu v Brně čís. 9171 sb. n. s., a dovolává se pro správnost svého názoru jednak ustanovení obč. zák. o právu zástavním a o postupu jakož i ustanovení § 392 něm. obč. zák., jednak nauky (Krainz-Ehrenzweig, komentář k obč. zák. vydání z roku 1928 str. 338 a Roberta Mayra Lehrbuch des Bürgerlichen Rechtes) i judikatury (rozh. nejvyššího soudu ve Vídni čís. 4721 a 6713 sb. Gl. U. n. F.). V souzeném případě namítala žalovaná strana, že v době doručení usnesení o zabavení $\frac{1}{3}$ služebních platů F-a měl tento na své platy vybranou již předem zálohu 130.000 Kč daleko převyšující, a že proto v době dojití usnesení prvního jakož i v době dojití pozdějších zabavovacích usnesení F. proti žalované straně vůbec pohledávku pokud se týče nárok na vyplácení platu po celou pozdější služební dobu neměl, ježto jeho nárok na vyplácení služného byl předem vybranými částkami již vyrovnán. Tuto námitku rozvedla později žalovaná strana v tom smyslu, že F. měl prvního prosince 1927 vybráno předem na plat jednak 52.743 Kč 31 h, což bylo vykázáno na jeho osobním účtě, jednak další částku 80.000 Kč, za kterou dal do tovární pokladny bon, v důsledku toho neměl prý F. po dobu, po kterou zálohy ty nebyly vyrovnány, dostati vůbec žádný plat, což se podle tvrzení žalované strany také stalo, nýbrž byl mu jen měsíční plat budoucně splatný připisován k dobru. Tyto okolnosti potvrdil svědek J. a prvý soud zjistil na základě výpovědi tohoto svědka, že si F. již od roku 1925 bral zálohy na služné a cestovné, jež pak k jeho příkazu byly účtovány jednak jako zálohy na služné jednak jako hotově vybrané peníze, kryté v pokladně jeho stvrzenkami (bony), které nikdy neklesly pod 80.000 Kč a které, když bony dosáhly značnější částky, byly převedeny z části na osobní účet F-a. Prvý soud rozlišuje jednak mezi zápůjčkami, t. j. částkami F-em z tovární pokladny vybranými a stvrzenkami (bony) krytými, jednak mezi zálohami na plat, jimiž rozumí peníze F-ovi jako plat předem zaplacené na jeho osobním účtě zapsané. Odvolací soud je však názoru, že se prvý soud nezabýval vlastně námitkou strany žalované, pokud tvrdila, že vyplatila F-ovi služné na delší dobu předem. Podle názoru odvolacího soudu je rozdíl mezi zálohami na budoucí plat a mezi platem předem vybraným. Poskytuje-li zaměstnavatel zaměstnanci zálohu na služné, jest pravidelně mezi nimi úmluva, jak se záloha bude od budoucího služného srážeti, a sráží se pravidelně od budoucího služného při jeho splatnosti vždy jen určitá částka, by tak zaměstnanci alespoň část platu potřebná na nezbytné životní potřeby byla zachována, kdežto při platu předem vybraném nemá zaměstnanec až do vyčerpání částky předem vybrané nárok na vyplácení budoucího

platu. Prvý soud v souhlasu s rozhodnutím nejvyššího soudu čís. 9171 sb. n. s. je názoru, že nejen při zápůjčkách před zabavením služného poskytnutých, ale i při předchozích zálohách na plat započtení na služné později splatné je nepřípustné, pokud služné to ve prospěch osoby třetí bylo zabaveno. Tento právní názor soudu prvního nejeví se soudu odvolacímu potud správným, pokud nejde o vlastní zálohy na plat, nýbrž o služné anticipando placené. Je tu stejný poměr, jako když se koupená věc neb objednané dílo zaplatí předem, před odevzdáním věci koupené nebo díla. Tak, jako v tomto případě odevzdáním věci prodané nebo díla objednaného nevzniká již prodávateli nebo zhotoviteli díla pohledávka za prodanou věc nebo zhotovené dílo, ježto již předem byla uspokojena — tak tomu je i tehdy, když zaměstnavatel zaplatí zaměstnanci předem odměnu za práci teprve později konanou. V době vykonání této práce nemá v tom případě zaměstnanec proti zaměstnavateli již nárok na odměnu za konanou práci. Podle § 308 ex. ř. může vymáhající věřitel, jemuž pohledávka byla přikázána k vybrání, žádati na podlužníkovi, by zaplatil částku v usnesení příkazním naznačenou podle právní moci zabavené pohledávky a podle její dospělosti. Podle § 299 ex. ř. vztahuje se zástavní právo, kterého bylo nabyto zabavením pohledávky na služném, i k důchodům po zabavení dospívajícím. Jestliže však v souzeném případě F. v době doručení usnesení o zabavení jedné třetiny služebních platů měl služné již na řadu měsíců předem vyplaceno, nemohl po dobu, pokud jeho předem vybrané služné nebylo vyčerpáno, od žalované strany nic za konanou práci požadovati, a nemůže proto ani žalobkyně po touž dobu od žalované strany z důvodu zabavení služebních platů F-ových nic požadovati, poněvadž po dobu tu pohledávka Josefa F-a proti žalované straně z titulu placení služného neexistovala. Takové placení mzdy neb odměny předem je bezúčinné jen podle § 2 odst. (4) zák. ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931 — nelze však seznati, proč by v souzeném případě nemohla žalovaná strana svému zaměstnanci F-ovi vyplatiti služné na více měsíců předem. Prvý soud nezabýval se námitkou žalované strany, že F. měl plat na více měsíců předem vybraný, a ve směru tom trpí tudíž řízení prvního soudu neúplností po rozumu § 496 c. ř. s. Bude tedy na prvním soudu, by zjistil, zda a v jaké výši měl Josef F. v rozhodné době, t. j. dne 1. prosince 1927, služební plat předem vybraný, či zda šlo u něho jen o zálohy na plat, jež od budoucího měsíčního platu měly mu býti sráženy, v kterémžto případě bude na prvním soudu, by též zjistil, zda a jaká úmluva byla o srážení záloh poskytnutých a vůbec po rozumu § 182 c. ř. s. působiti k tomu, by bylo vysvětleno, jaké postavení zaujímal F. v závodě, byl-li snad členem představenstva, či vedoucím úředníkem splnomocněným k tomu, by zastupoval společnost před soudem (čl. 235 obch. zák.) a vybíral-li si libovolně bez vědomí členů představenstva plat na více měsíců předem pokud se týče bral si zálohy na plat a zápůjčky z pokladny továrny. Kdyby první soud zjistil, že šlo též o platy služného předem vybrané, bude na něm, by zjistil, v jaké výši měl Josef F. dne 1. prosince 1927 plat předem vybraný, kdy tento předem vybraný plat byl měsíčním služným vyčerpán, a od kdy se nabyté

zástavní právo strany žalující stalo účinným, čímž teprve bude lze zjistiti, v jaké výši vznikla žalující straně pohledávka proti straně žalované z důvodu § 308 ex. ř.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Žalobkyně sama v rekursu zdůrazňuje, že se její žaloba zakládá výlučně na ustanovení § 308 ex. ř. a že věc jest posuzovati jen s tohoto hlediska. Jsou proto zbytečné její výklady o významu posledního odstavce § 301 ex. ř. Napadenému usnesení vytýká stěžovatelka nesprávné právní posouzení věci, ale prohlašuje zároveň, že souhlasí s právním názorem odvolacího soudu, že jest činiti rozdíl mezi zálohami na budoucí plat a mezi platem předem vybraným. Odvolací soud správně vložil, že, bylo-li F-ovi služné vyplaceno na několik měsíců předem, nemohl F. po tu dobu, po kterou mu bylo zapláceno, na žalované firmě za práci nic požadovati a že tudíž ani žalobkyně nemohla po tuto dobu požadovati na žalované jako poddlužnici placení z důvodu zabavení služebních platů. Tento názor není v rozporu s rozhodnutím čís. 9171 sb. n. s., v němž bylo uvažováno o pohledávce ze záloh na plat, nikoliv o platu předem vybraném.

Čís. 11808.

Nároky na náhradu škody proti obci v Čechách, spočívající na veřejnoprávním podkladě opomenuté povinnosti, uložené obci zákonnou místní policií, nemohou býti uplatňovány pořadem soukromého práva, dokud příslušný politický úřad nerozhodl o právním důvodu náhradní povinnosti. Tím, že obec dobrovolně posypává cesty, není odňat této její činnosti ráz plnění veřejnoprávní povinnosti.

Ustanovení § 190 c. ř. s. lze použítí jen, jde-li již od počátku o řízení zahájené před soudem po zákonu pro jeho vedení řádně příslušným.

(Rozh. ze dne 30. června 1932, R I 418/32.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na obci v Čechách náhrady škody, ježto utrpěl úraz na neposypaném chodníku, vznesla žalovaná obec námitku nepřípustnosti pořadu práva, již soud první stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva a odmítl žalobu. D ů v o d y: Z obsahu žaloby plyne, že jest žalovaný nárok opírán o to, že žalovaná obec zanedbala svou veřejnoprávní povinnost, pečovati o veřejnou bezpečnost posypáním chodníku, čímž se stalo, že žalobce utrpěl škodu. Jak žalovaná již v první stolici právem namítla, jest pro takovýto nárok na náhradu škody pořad práva podle § 37 obecního řádu pro Čechy vyloučen, dokud správní úřady neuznaly na náhradní povinnost žalované obce. Napadené usnesení odůvodňuje nevyhovění námitce nepřípustnosti pořadu práva tím, že žalobce již u okresního úřadu v Ch. zahájil příslušné řízení. Leč tento názor prvního soudu jest pochybený, třebas bylo již správní řízení zahájeno, ježto náleží správního úřadu jest předpokladem pro žalobu o ná-